

הלימוד היומי:

פרשת ויגש | יום ג | ל' כסליו תשפ"ה | פרק מ"ה פסוק ח' - פסוק י"ח

יוסיף דעת

תועבת מצרים רועי צאן - האומנם?

ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך מנעורינו וגו' בעבור תשבו בארץ גשן כי תועבת מצרים כל רעה צאן (בראשית מו, לד) - מסביר על כך רש"י: 'כי תועבת מצרים כל רועה צאן - לפי שהם להם אלהות'. מבואר כאן שבמצרים היה דבר מתועב ומגונה להיות רועה צאן, והתמיהה הגדולה היא, הרי בהמשך הפרשה אומר פרעה ליוסף (מז, ו): 'ואם ידעת ויש בם אנשי חיל ושמעתם שרי מקנה על אשר לי, ומפרש רש"י: "אנשי חיל - בקיאין באומנותן לרעות צאן. על אשר לי - על צאן שלי". הרי שפרעה עצמו חיפש רועי צאן עבור הצאן שלו, והוא פלא גדול!

חידוד בפרשה

לחיים ולא למוות

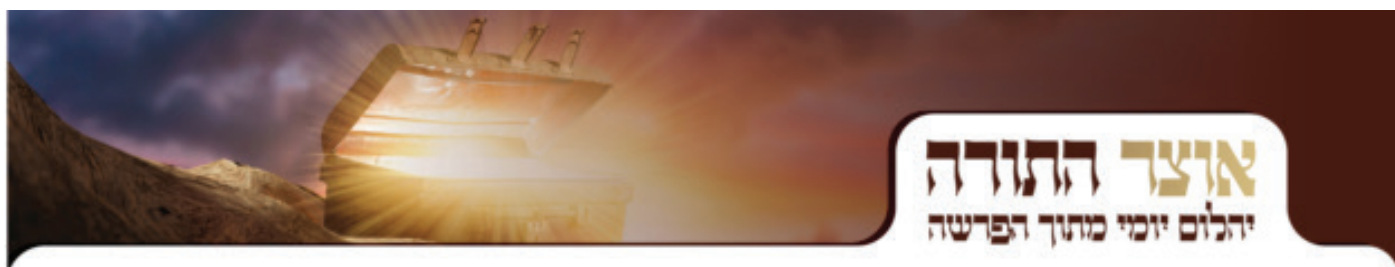
- היכן בפרשה אנו מוצאים "קרקע" שחששו עליה שהיא תמות?
- היכן בפרשה אנו מוצאים אדם שחשש שהוא ימות פעמיים?
- היכן בפרשה אנו מוצאים אדם חי, שבגלל איזה חשש אמרו שהוא מת?

כמונח בקופסא

רעמסס

בפרשת השבוע נאמר (בראשית מז, יא) ויושב יוסף את אביו ואת אחיו ויתן להם אחזה בארץ

מצרים במיטב הארץ בארץ רעמסס. והנה באחת הפרשיות בחמשה חומשי תורה מביא רש"י פסוק זה וכותב שאפילו רעמסס שהיא מיטב הארץ, גם היא אינה משובחת כמו ארץ ישראל. היכן הם דברי רש"י אלו?

אל תרגזו בדרך (מה, כד) אל תפסיעו פסיעה (רש"י).

יוסף הבחין שהם רוצים לפסוע כדי שימהרו לבשר את הבשורה לאביהם, לכך אמר להם יוסף 'אל תפסיעו פסיעה גסה', כי בשמים נקבע הרגע המדויק מתי יגיע הקץ לסבלו של יעקב, כך שגם אם ימהרו יהיו להם עיכובים אחרים בדרך.

(הרה"ק רבי מנחם מענדל מקוצק זי"ע)

למה התבטל השיעור?

ואת העם העביר אתו לערים מקצה גבול מצרים ועד קצהו (בראשית מז, כא)
להודיעך שבחו של יוסף שנתכוין להסיר חרפה מעל אחיו, שלא יהיו קורין אותם גולים (רש"י)

בפירוש רש"י בפרשת השבוע אנו מוצאים כמה פעמים כמה חס יוסף על כבוד אחיו שלא יתביישו, לפני התגלותו אל אחיו הוא הוציא את כל המצריים כי 'לא היה יכול לסבול שיהיו מצרים ניצבים עליו ושומעין שאחיו מתביישין' (רש"י מה, ה). כשראה אותם נכלמים על המכירה 'קרא להם בלשון רכה ותחנונים' (רש"י מה, ד). וגם כאן, יוסף עקר את כל המצריים מביתם והעבירם לגור בבית אחר, והכל במטרה אחת, לחוס על כבוד אחיו שלא יקראו להם 'גולים'.

כמה הדברים מחייבים אותנו להתחזק בכבודם של ישראל, לחוס על כבוד הבריות ולהיזהר שלא לגרום חלילה בושה וכלימה ליהודי אחר, ועל כך נלמד ונתחזק מהסיפור שלפנינו.

במשך תקופה מסוימת מסר מרן הגאון רבי דב בעריש ויידנפעלד זצ"ל, גאב"ד טשעבין זצ"ל, שיעור קבוע לכמה תלמידים. באחד הימים הגיע יהודי בעל איטליז וביקש להשתתף בשיעור, הרב מטשעבין ניאות לבקשתו, אך למרבה המבוכה אותו יהודי היה מגיע בקביעות עם אותם בגדים בהם עבד כל היום באיטליז, והרב מטשעבין שהיה בטבעו איסטניס התקשה מאד לסבול

את הריח, ובכל פעם שנגמר השיעור חש שלא טוב כתוצאה מהשיבה במחיצת אותו יהודי.

במשך כמה ימים שתק וקיווה שהלה ישנה את הנהגתו ויחליף את בגדיו לפני השיעור, אך כשראה שאין שינוי החל לספר בעדינות באחד השיעורים על אחד מגדולי ישראל שהיה לובש בגדים מיוחדים ונקיים לפני לימודו, אבל האיש לא הבין את הרמז והמשיך לבוא כך לשיעור.

אחדים מבני השיעור שהבינו את כוונת הרב, ואולי סבלו בעצמם מהריח החרף, ביקשו מהרב שיתיר להם להעיר לו, אך הרב התנגד בתוקף והחליט לבטל את השיעור, ובלבד שלא לפגוע ביהודי!

בית תלמוד במצרים

טרם הגעתו למצרים שלח יעקב את יהודה לפניו לייסד במצרים בית תלמוד אשר משם תצא הוראה לישראל. כראש ישיבה מינה יעקב את לוי בנו, כמובא ברמב"ם (הל' ע"ז א, ג): "ועקב אבינו למד בניו כולם, והבדיל לוי ומינהו ראש והושיבו בישיבה ללמד דרך השם ולשמור מצות אברהם". ולאחר פטירתו של יעקב שימש כראש ישיבה אפרים בנו של יוסף (ויקרא רבה ב, ג). ישיבה זו של יעקב אבינו לא פסקה אפילו ליום אחד, והמשיכה לפעול ברציפות כל הימים שהיו ישראל במצרים כמו שאמרו בגמרא (יומא כח, ב) מימיהן של אבותינו לא פרשה ישיבה מהם.

הנושא היומי בפרשה:

יוסף מזמין את יעקב לבוא למצרים. בכיית יוסף על צווארי בנימין ונישוק ובכיה עם אחיו. פרעה שולח להזמין את יעקב למצרים

היום נלמד שיוסף מבקש מאחיו שיספרו ליעקב על הכבוד שיש לו במצרים, וימסרו את הזמנתו לבוא לגור במצרים עם כל משפחתו והוא יפרנס אותם. לאחר מכן יוסף ובנימין נופלים זה על צווארו של זה, ובוכים על בתי המקדש ומשכן שילה שייחרבו, בנוסף יוסף נשק לאחיו ובכה עמהם. כשפרעה שומע שהאחים הגיעו, הוא מצוה ליוסף לומר אחיו להביא את יעקב למצרים והוא יקבל את מיטב הארץ.

פטרון:

יוסף ממשיך בדברי הרגעה ופיוס לאחיו שלא יתעצבו על מכירתו: 'עתה נוכחתם לראות שלא

אתם שלחתם אותי לכאן, אלא האלוקים עשה זאת, והוא מינה אותי לחבר של פרעה ולפטרון ואדון על כל ביתו, ומושל בכל ארץ מצרים.

רדה אלי:

אחרי דברי ההרגעה, מוסר יוסף לאחיו את הדברים שיאמרו לאביו: מהרו לעלות לארץ ישראל הגבוהה מכל הארצות, ושם תאמרו אל אבי, את הדברים הבאים –

'כה אמר בנך יוסף! האלקים מינה אותי לאדון על כל מצרים, ואתה אל תתעכב בארץ ישראל, שמא אתה ובני ביתך וכל אשר לך יתרוששו ויהיו עניים, שהרי לפנינו עוד חמש שנים של רעב' 'אלא רַד אלי למצרים, וכאן בארץ גושן, בסמיכות אלי, תגור אתה ובניך ונכדיך, וצאנך ובקרך וכל אשר לך, כאשר אני אכלכל אתכם'.

לשון הקודש:

פונה יוסף עוד אל אחיו ואומר להם: 'הנה העיניים שלכם, והעיניים של בנימין אחי, רואות את כבודי, וגם ראיתם שאני מהול וזה סימן שאני אחיכם. בנוסף אתם רואים שהפה שלי מדבר אליכם בלשון הקודש. לכן לכו ותגידו לאבי את כל הכבוד שיש לי במצרים, ומהרו להוריד אותו לכאן'.

בדבריו הזכיר את עיני האחים יחד עם עיני בנימין, לרמז להם שכשם שאין בלבו שום שנאה על בנימין, שהרי הוא לא היה שותף במכירה, כך אין בלבו שום שנאה עליהם.

בכיה על המקדש:

עם סיום דבריו נפל יוסף על צווארי אחיו בנימין, ופרץ בבכי אודות שני בתי המקדש שעתידים להיות בחלקו של שבט בנימין וסופם להיחרב, ובנימין אחיו אף הוא בכה על צוואריו של יוסף אודות משכן-שילה שעתיד להיות בחלקו של שבט יוסף וסופו להיחרב.

בלב שלם:

לאחר מכן נישק יוסף לכל אחד מאחיו ובכה בעודו נופל עליהם.

ואם כי תחילה היו האחים מתביישים מיוסף, אבל אחרי שראו שהוא בוכה הבינו שלבו שלם עמם, ולכן החלו לדבר עמו בלי בושה.

מיטב הארץ:

השמועה הגיעה אל תוך בית מגוריו של פרעה, שאחיו של יוסף הגיעו אליו, והדבר הוטב בעיני פרעה ועבדיו.

פרעה קרא ליוסף ואמר לו לומר לאחיו כדברים הבאים: 'זאת עשו! הטעינו את הבהמות שלכם בתבואה, ולכו לארץ כנען. קחו את אביכם ואת אנשי בתיכם ובואו אלי, וכאן אתן לכם את ארץ גושן שהוא המיטב של ארץ מצרים, וכאן תאכלו את מיטב הארץ'.

בדבריו ניבא פרעה ולא ידע מה ניבא, שסופם של ישראל בצאתם ממצרים לקחת את כל רכושם ולעשות את הארץ כמצולות הים שאין שם דגים.

מספר לחיוג מארה"ב: 151-8988-1351
מספר לחיוג מאנגליה: 443-3061-30131

מבחנים | שיעורים במגוון שפות
וסגנונות | חידות | הגרלות | ידיעות
ועדכונים | אזור אישי | ועוד

02.500.20.18

קו 'קול התורה' – שמעו ותחי נפשכם!

